

MURASZOMBAT ÉS VIDÉKE

Gazdasági és társadalmi hetilap.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési ár:
Egész évre 3 frt. Félévre 1 frt 50 kr. — A gazd. főkegylet tagjainak: egész évre 2 frt, félévre 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.
Előzetési pénzek és reklamációk a kiadóhivatalhoz intézendők.

Szerkesztői és kiadói:
A muraszombati gazd. főkegylet.
A szerkesztésért felelős:
HORVÁTH GYÖRGY.

Kéziratok, levelek s egyéb szerkesztőségi közlemények a szerkesztőséghez küldendők.
Hirdetési díj: 1 hasábos petitorok egyszeri hirdetésnél 10 kr többiársi hirdetésnél soronként 6 kr. Bélyegdíj 30 kr. Nyilttér petitorsa 25 kr.

A muraszombati járási kórház.

Magasztos ünnepet fog ilni e járás közönsége folyó hó 15-én. Évtizedekre kiható nemes törekvések érnek a célhoz, több mint egy emberöltő vágyai valósulnak meg e napon.

Ezen a napon nyílik meg a muraszombati járási kórház.

Első megtestesülése a köztisztviselők ama sorozatának, elengedhetetlenek arra, hogy Muraszombat Vasvármegye déli részének, a hazához a legviszontagságosabb időkben is hű vend vidéknek valóságos centruma, közmívelődési és közigazdasági életének igazi gócpontja legyen.

Hálával emlékezünk meg e napon mindazokról a férfiakról, a kiknek az intézmény megteremtését, előrevitelét köszönjük.

A szeretet s az őszinte tisztelet hangján üdvözljük e napon vármegyénk jeles alispánját, a ki körinkbe jön, hogy átadja rendeltetésének e művet, melynek létrehozásában neki is oly kiváló része volt.

De hogy jelentőségéhez képest méltathassuk e napot, álljon itt több vonásokban az intézet megalkotásának rövid története.

Járási kórházunk létrejvetelére több évtizedre kiható mozgalom eredménye. Legelső alapját az ötvenes években itt működött s jelenleg Gráczbán élő Wimborsky Lajos volt es kir. szolgabíró által lefektetett s az abszolutkorszak vége felé már ezer forintra felszaporodott bírságpénztár képezte. Ezen bírságegyéb az akkori rendszer szerint részint értepaperirokba lőnek fektetve, részben pedig a járásbeli bírtokosoknál kötelezvények mellett kölcsönkép helyeztetek el.

1860. év végén az alkotmányos élet megnyílvával az alapot képező értepaperirokat es kötelezvényeket az akkor felosztott es kir. szolgabíró ság Szombathelyre küldötte be, hol is azok Vasvármegye törvényhatóságának őrzete alá kerültek s itt maradtak kezelésben a közbeeső provizorium ideje alatt is.

A járás e közigyona egy ideig feldeve volt ugyan, de az 1870-es években a közügyek zászlovívi a jelzett alapítóké egy járási kórház alapja javára reklamáltak. 1874. évi október hó 29 én megyei utasítás folytán Hull Ferenc t. prepost, Berke József, Horváth Pál ügyvédek Fasching János Berger Manó, Ascher Bernát muraszombati bírtokosok, Czipott Rezsó battyandi év. lelkész, Benkó Ferenc vaspolnyai bírtokos, Yogrincsis Ferenc sz. györgyi körjegyző, Berke János tótrécszuri év. lelkész, Agostich Pongrácz aljárásbíró es Vogler Nándor hidegkuti bírtokos személyében egy 12 tagu bizottság alakult, mely az alapért anyagi garanciát vállalván, annak kiadását szorgalmazta, az alapkezelési szabályzat kidolgozta es ennek értelmében a választmány az alapot Muraszombatan kezelve volna mindaddig, a mig az 60,000 forintra felszaporodván, a kórház felépítését lehetővé tette volna.

Ezen alapkezelési szabályzat Vasvármegye törvényhatóságának 7323/1875-dik sz. a hozott határozatával jóváhagyott ugyan, de az ezen

alapon megindult tárgyalások annyira elhúzódtak, hogy a választmány egyes tagjai időközben elhalálozván, annak kiegészítését iránt kellett intézkedni. Ez 1882. évben meg is történt, midőn a kórházgy Ratkovits Vendel vízdélvai esperes elnöke alatt újból tárgyalás alá vétetett, de sajnos, eredményre ezuttal sem jutott 1884 évben a járás akkori szolgabírája dr Ernusz Géza a kórháznak ideiglenesen bérházban leendő felállítását proponálta. tervét azonban ő sem vihette keresztül, mert Vasvármegye közönsége 16230/84 es 29505/85. számok alatti határozatával halandó lett volna a tőke utáni kamatokat egy ideiglenesen bérházban elhelyezendő kórház cöljeira átadni, ezen határozatot azonban a nagymltu. helygymnizterium 48319/1885. sz. leiratában nem hagyta jóvá es 1886. évi január hó 25-én 29505/85 szám alatt hozott újabb határozatával kimondotta ugyan, hogy a kórháznak bérhelyiségben leendő ideiglenes fenntartására az akkor már 20,000 forintra rugó alapítóke kamatai 1800 frtig felhasználhatók, de egyben kimondta azt is, hogy ezen kórházi alap a központonban kezeltessek.

Az ügy ily fejlődése után a hivatkozott határozat ellen újabb mozgalom indult meg Kovács Károly akkori muraszombati aljárásbíró ügybuzgó kérvényezése dacára a 29505/85. számú megyei határozat jóváhagyott, de ezen határozatnak a kórház ideiglenes felállítására vonatkozó része nem volt megvalósítható, mert az elnök által 1887. évben megtartott tárgyaláson Muraszombat érdekeltsege ismét ellene nyilatkozott: a kórház ideiglenes felállításának es az alapítóke egy részének igénybevetelével egy állandó kórház építését kívánta.

Az érdekeltsegek ezen kívánalma folytán Vasvármegye tek. törvényhatósága 937/1888. számú határozatával a választmány újbóli megalakítását, alapszabály es építési terv elkészítését rendelte el, minek következtében 1888. évi február hó 28-án sikerült az ügy barátainak kölcsönös megegyezéssel a választmány elnöki tisztségére Széchenyi Tivadar grótot, a kerület országos képviselőjét, megnyerni es az ő közbenjárásával az ügynek oly irányt adni, mely a kórház felépítését lehetővé tette.

A vármegye közönsége a választmány megújított kérélmé folytán ugyanis 1888. év május 7-én 10810/1888 számú határozatával a kórház építését engedélyezte, de az építés után fennmaradt összegre nézve a bizto-itási es rendelkezési jogot fenntartotta magának es egyszersmind kimondta, hogy a fennmaradó tőke a muraszombati pénzintézetekben helyeztessek el.

Az e tekintetben hozott megyei határozatot a magas helygymnizterium 34179/89 számú leiratával, az alapszabályokat es terveket pedig 3667/89, 1889. — illetőleg 70951/1890. sz. alatti leiratával tudomásul vevén, dr. Károlyi Antal vármegyénk nagyérdemü alispánjának szives közvetítésével Wálder Alajos szombathelyi építész által díjmentesen készített terv alapján az építés 1892. év szeptember havában megkezdett, az alapán által kinevezett Pollák Pongrácz főszóbi elnökelete alatt Pinter Géza, Horváth György ügyvédek, Gáspár Ferenc plebános es dr. Czipott Zoltán járási orvosból álló építő-bizottság felügyelete mellett befejeztetett es 4 körtémben 29 ágyra berendeztetett.

A kórházi alapítóke a tek. törvényhatóságnál kezeltetik es körülbelül 34 000 forint tesz ki, melyből az építési, berendezési es felszerelési költségek levonatván, megközelítőleg 10,000 frt alapítóke marad fen, mely a fenntartási alapra a muraszombati pénzintézetekben elhelyezendő lesz.

Megemlítenünk tartjuk, hogy Muraszombat közeg képviselőtestülete a 10 évre biztosított évi 100 frt fenntartási szubvenzióon kívül 1664 öf kiutérésű, legalább 1000 frtot érol telket adományozott; ezen telek Muraszombat, Barkocz, Korong, Mura-Szentles, Muracsermely, Halmos Falud, Kis-Szombat, Nemesd, Tölgyes, Málnás, Márton-

hely, Tótmorácz Mezővár es Urdomb községek által felajánlott ingyenes 191 igaz es 1547 kézi napszámok igénybevetelével tervszerűen planiroztatott es parkoztatott.

A kórház fenntartásához 10 évre a következő nagylekű adományok tétettek:

- 1) Gróf Szapáry Géza ő excellenciája évenként 400 frt
- 2) Gróf Széchenyi Tivadar ő mellósága évenként 120 "
- 3) Gróf Bathányi Zsigmond ő mellósága, mint a bathányifalvi uradalom volt meghatalmazottja évenként 120 "
- 4) Muraszombat közeg évenként 100 "
- 5) Vízdélvai körjegyzőség 10 es Görgey es Rétállás községek évenként 36 "
- 6) a 24231/1889. számú törvényhatósági határozattal az eladó pentzáróbol megszavazott évenként 400 "
- 7) Vogler Theofilé széchenyitai lakos 100 frt adományán kívül 10 évre évenként 10 "
- 8) Bagáry József mártónhelyi plebános 10 évre évenként 10 "
- 9) Hunyadi Sándor csendőr őrsvezető 10 évre évenként 1 "

Ezenkívül a kerület képviselőjének a gróf Karácsonyi-felé jótékony-alapból 1000 ftot sikerült kieszközölni, mely a tőkehez csatolott.

Elsímerés es hálás köszönet illeti nevezett nemeselektü adományozókat, de köszönet mindazoknak is, a kik a kórházi választmány részéről megindított gyűjtéshez, mely szintén 1000 forintot eredményezett — hozzájárulni sziveskedtek.

A választmány a kórházal apólkul kezdetől fogva szerzetesnöket kívánt alkalmazni es a közjótékonyágsárol ismeretes gróf Szapáry Gézáé szül. György Mária grófnő ő nagymelósága a választmány felkérésére folytán ezen irányban közvetíteni, — személyesen Gráczbá faradni kegyes is volt, — sajnos azonban, hogy a szerzetesnők esekely száma miatt ilyeneket ezuttal kórházunk számára biztosítani nem sikerült; addig is azonban, mig e tekintetben a viszonyok kedvezőben alakulnak, az országos vörskereszt-egyesület után biztosított képesített apólkóntok.

Járásonk határszéli fekvésénél fogva a betegek nagy része a szomszédos stájerországi gyógyintézetekben nyer apólst, mely évenként átlag 4—5000 ft költséggelvitel von maga után; így intézményk nemzetgazdasági szempontból is fontos tevének fog bizonyulni.

Hosszas vajadás után a vidék közegészségügyi viszonyainak emelése, a felebarátí szeretet gyakorlására áll tehát az épület, de hogy hivatásának megfelelően felvirágozhassék, — ahhoz Isten áldását, a megye közönségének, járásonk főúrának, nagybirtokosának, es értelmiségnek es az egész közönségnek jóakaratu pártfogását kérjük.

Felhívás Jókai Mór tisztelőihez.

Ország szerjén tudva van, hogy a nemzet koszorus írója Jókai Mór, ötven éves írói pályájának öröm-ünnepét készöl megülni. Ez ünnepe országos lesz es nemzeti es mint egy illatos bokrétta lesz oda tözve a közelgő 1894 esztendő homlokára, mert ez év januárus 6-ika lesz a napja. Es mind amaz ünneplésnek, melyet a működő bizottság es napra tervez, ugyszólván edes es értékes magva lesz az a maradó emlék, melynek érdekében es sorokál fordultunk Jókai Mór tisztelőihez, mely chevezés alá méltán foglalható a nemzet színe java, rang-, rend- es osztálybeli különbség nélkül.

Egy gondolat kapta meg legjobban mind

az emléket, amelyek ez ünnep előkészítésében részt vettek, a gondolat: országos ünnepet álve, emléket is adni e napról s benne egyesüremind kettős értelmű jutalmat, az ünnep-templendők az ő saját alkotásai révén.

Megáldott f-jére két ágából fonnai koszorut: egy ágából, amely disziti, — és egyből, mely védi és óvja. Egy ág az erkölcsi disz, egy ág az anyagi jutalom s a kettő ölelkézvén a költő homlokán, hirdesse nemzete hírláját s az ő dicőségét egyben.

Állana pedig ez emlék összes eddig megírt és ez ünnep lezárásáig megírandó munkáinak nemzeti diszkiadásából. Az egész Jókai, a mit az ő szelleme ötven év alatt létrehozott, együtt mint impozáns képe egy nagy pályának, szemünk elé állítva ez óriás, e kor-szakos munkaerő, ez iró hatalmasság, e fenomenális pályafutás, mint a költőnek dicsősége és jutalma.

Maradandó becsü emlék legyen az, amelylyel mi a jubileum napját az irodalom törtérijába beiktatjuk. Őök időkre szóló, beszédés mű amely a költőről és az ő génuszát megbecsülő nemzetről több dicsőséget fog hirdetni jövőendő századoknak, mint bármennyi lelkes ödvözöl beszéd, ékes, virágos, ünnepi tösz. Ugy óhajtának, hogy ezuttal az összeg a melyet vármegyék, városok, egyesületek, testületek más alkalomkor jubileumi bankettré és külső cifraszágokra fordítanak, hasznos, érdemes emlékek szolgálatjára alapul. Ebből a pénzből készöljünk el a diszkiadás, melylyel magunkat ajándékozunk meg és telen ki az a tiszteletjé, a melyet a felszázadunk keresztüli szünetlenül nekünk dolgozó költőnek még mindig a tartozás érzetével átnyujtunk.

Mert a kiadás árának a fele fedezeze a kiadás költségét, fele pedig legyen a költőnek a nemzettől veendő tiszteletjé.

Ezer aláírásra van szükség, hogy a kiadás létrejölessen; az előfizetés ár 200 ftt s így 100,000 ftt lesz a tiszteletjé.

Nem kételkedhetünk abban, hogy amikor Jókai Mór műveiről van szó, lesz az országban ezer ember, testület, hatóság, a ki ezt a nemzeti diszkiadást megszerveze, hozzájárul a költő jubileumának méltó megünnepléséhez.

Erre az aláírásra, erre a szép, nagy és hálás cselekedetre hívjuk fel Jókai Mór tiszteletének fényes táborát.

Nem arra szólítunk benneteket, oh magyarok, hogy ajándékok, hogy alamszánt adjakot annak, aki a szolgálatotokban szerzett halhatatlanságot; ezt már megtették ti is másokkal, megtették ezt más nemzetek is. Hanem szólítunk arra, szólítjuk a magyar értelmiség virágát arra, hogy kettőn egymást fölmagasztaljátok: a költő kezetebe téven egy nagy élet nagy munkáját, ti pedig a költő kezébe érte az elismerést.

Aki ifjúságunkat búbajos szavával meg-aranyozta; a ki lelkekét táplálta remény-ten időben; a ki örömtünk, gyönyörünk, a ki vigasztunk volt életünk minden szakában; a ki áldásunk volt, megtöltvén a szellemet az erkölcs, a hit, a fölemelkedés, a hazafiság kincsével a mi szívünk tárait: Gyertek mind, öregek, ifjak, urak, polgárok, hódoljunk neki mi viszont, — aranyozzuk meg élete alkotmány szeretetünk, lelkesedésünk örök ifjúságával.

Áldjuk a gondviselést, hogy nekünk adta Jókai Mór, a ki a magyar faj mind-n fényességével, a nagy talentumok minden várával, nemzete büszkesége, idegen népek irigységének méltó tárgya; egy fél század ravagóványa a magyar irodalomban, nyelvünk felvirágzásának egyik forrása, a kinek mesélő ajkán három nemzedék csügg elaludloda, elbávoelve.

Irodalomtörténetünk csonka az ő neve nélkül, műveltségünk csonka az ő művei nélkül; dicsőségünk csonka az ő hirtől nélkül.

Mely magyar könyves ház, mely magyar asztal nem úrs az ő összes munkáinak e nemzeti diszkiadás, az ő jubileuma e kedves emléke nélkül?

A kinek a házában már van Jókai-ja — ha részben, ha egészen — az juttassa azt, amije van, a nálánál szegényebbnek és sieszen hozzánk, hogy biztosítsa magának az örömnempe kiadást.

Es nemcsak egyházi főméltsóságok, nemcsak főurak, nemcsak egyesek, kiket a sors vagy szorgalom a bőség áldásaihoz juttatott, bármelyi renden legyenek is, hanem ti városok, közhatalóságok, testületek és vállalatok: mind halljátok meg e szózatunkat és siessetek aláírásokkal lehetővé tenni e bizostitani e lelkes vállalkozást, juttatván törvényhatósági, városi, egyesületi, intézeti, iskolai könyvtáraknak ebből a szép és nemes emlékből egy-egy példányt, hogy mindenütt legyen fohgató jel és szózatoss hirdetője a léleknek, mely mindnyajunkban lakozik. Hadd mondják el később is, kezökbe vévén a nemzeti diszkiadás egy-egy példányát, keső ivadékok:

Az a nemzedék tudta a kö célességet és teljesítette is azok iránt, akik erodemnyesen szolgáltak a nemzet dicsőségét.

Erre a feladatára hívjuk fel a nemzet fiait, és hogy nem hiába hívjuk: a fényes eredmény fogja megmutatni.

Balapesten, 1893 október 30.

A Jókai-jubileum nagybizottságának elnöksége

A muraszombat-járási ipartestületről.

A sprovni ker. kereskedelmi és iparkamarának f. évi szeptember 21-én tartott r. ülésén tárgyalattat a „Muraszombat-járási ipartestület” ügye is, amelynek lefolyásáról az alábbiakat hoztuk:

Vasvármegye alsópáni hivatala folyó évi szeptember 1-én 27,34. szám alatt kelt átirata kiérteben véleményezés céljából megküldte a kamarának a Muraszombaton létesíteteni szándékot „Muraszombat-járási ipartestület”, nemkülönben az ennek kebelében alakítandó békéltető-bizottság és betegsegélyező pénztár alapszabályait.

A kamarai iroda az alapszabályokat beható tanulmányozás tárgyává tévén, ennek alapján a következő jelentést teszi a közö ülés elé:

A muraszombat-járási ipartestület alapszabályai a törvény, valamint a földm., ipar- és kereskedelemügyi miniszter által 39266/1882. szám alatt kibocsátott alapszabályminta intézkedéssel legmagyobbrézt megegyező rendelkezéseket tartalmaznak. A kisebb horderejű eltérésektől eltekintve elvi kifogás csak a 4-ik §-a azon intézkedése ellen emelhető, mely a testület önként belépő tagjairól szólván, ilyenekül a muraszombati járás területén működő kereskedőket, valamint a nem képestéshez kötött iparokat jelöli meg. Az 1881. XVII. t. cz. 124. §-ának első bekezdése errel szemben határozottan kimondja, hogy a testület tagjai csak a képestéshez kötött mesterséget űző ipások lehetnek. Ennél tovább megy a volt földművelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. miniszter 1884. szeptember hó 24-én 41,706. sz. a kibocsátott rendeletében, a mely szerint „kereskedők vagy általában képestéshez nem kötött iparú ipartestületek tagjai nem lehetnek.”

Minek alapján az iroda azt javasolja: méltóztassék a tekintetes kamarának a muraszombati járási ipartestület alapszabályait mént kifogásolt intézkedéseinek törlése melletti nyilatkozni.

A muraszombat-járási ipartestület kebelében alakítandó békéltető-bizottság alapszabályai a magas miniszterium által kiadott mintaalapszabályok között csak annyiban mutatkozik eltérés, hogy az előbbie a békéltető-bizottság rendes üléseinek időjét vasárnap délelőtti 11 órára, míg az utóbbiak hétfő est 6 órára tűzik ki. E csekély jelentőségű eltérés azonban — tekintve a vasárnap munkaszünetről szóló törvény intézkedéseit, melyek a vasárnapot a békéltető-bizottság üléseinek megtartására kiválóan alkalmasnak teszik — a kamarai iroda teljesen indokolhatónak találja.

A mi a muraszombat-járási ipartestület betegsegélyező-pénztára alapszabályait illeti, ezek erdemleges véleményezését az iroda ez idő szerint nem javasolhatja, minthogy a kereskedelemügyi m. kir. miniszter által 1892. 13 228/Vl. sz. a kibocsátott rendelet 34. §-a értelmében az alapszabályok tervezése az ipartestület kebelében működő békéltető-bizottság feladatát képezi, mely alapszabály-tervezet ugyanezen rendelt 34. §-a értelmében az összes segédkek- az iparhatósági biztos által összehívott gyűlésen bemutatandó s az összes iratok csak ezt követőleg külföldiek véleményezés végett a kamarához, ezen rendelkezések pedig a fenforog esetben nem voltak behatathatók.

A fentiek alapján az iroda véleményezésre oda terjed; méltóztassék a kamarának Vasvármegye közönségéhez intőzendő véleményes jelen-

tésében a muraszombat-járási ipartestület, valamint ez ennek kebelében alakítandó békéltető-bizottság alapszabályai a magas miniszterium által kibocsátott mintaalapszabályok között fennálló elvi jelentőségű eltéréseket felsorolni s a nevezett törvényhatóságot ezen eltéréseket részben kifogásolva és megokolt álláspontjának pártolásra felhívni.

A köszönnel való helyes fűtés.

Küszöbön levén a tél, időszerének véljük a köszönnel való helyes fűtésre vonatkozólag a következő kipróbált szabályokat közölni:

1. Mielőtt a kályhát tüzelő anyaggal megtöltönnék, minden égési maradókat távolítsunk el belőle.

2. A hamutartó tiszta legyen s a tüzelés közben is ürítjük ki azt, ha félig megtelik.

3. A szemet tujkoltós nagyságu darabokra aprítsuk s szárazon tegyük a kályhalyukba.

4. Ha tüzet gyújtunk, a rostélynak kétharmadát hural rakjuk meg tüzelőanyaggal. A gyújtást egy-két szárazon s falazóóra a szén elé.

5. A tüzhely utját csak meg gyorsan, miután a fa meggyutt, jól kell ügyelnünk, hogy a lángszépezős boyton és éleken folyjék, mert könnyben a tüzelő anyagokból falmészárlat gázok állanak el és fűstöt, valmint kormot fejlesztenek.

6. Ha a széndarabok már jól égnek, rakjuk a tüstélyre szén s rostélyon. A lángot tápláló levőgöt alulról kell leginkább a tüzi szerre vezetünk; jó és takarékos tüzelésnek legmagyobbrébb keléke a légjárat helyes szabályozása. Tulok levegő, vagy rossz oldalról való légjárat lehúti a tüzelőhelyet, meggátolja a fűsttelen égést és drágítja a fűtést.

7. Ha a salakot nem távolítjuk el idejekorán, az pusztítólóg hat a tüzhely vas- és falazórészre, s a szemet sem lehet oly jól kihazsáálni.

8. A hamutartóban izzó egyenletes, vörös fényű megismerjük, jól ég-e a tűz? Ha ez nincs rendszerben, emeljük meg egy kicsit a távolítók el a salakot és hamut. Az összeizott részeket aprítsuk fel, s a szentőmeget a rostélyon keresztül egyenletesen osszuk el.

9. Ha a salakot nem távolítjuk el idejekorán, az pusztítólóg hat a tüzhely vas- és falazórészre, s a szemet sem lehet oly jól kihazsáálni.

10. A kályhaajtó gyakori vagy huzamosabb nyitogatása is gátolja az égést.

11. Ha utána akarunk rakni, a rostélyt hamudal elől tegyük szabaddá az által, hogy az izzó tömeget hátravoljuk.

12. Sohase rakjuk a már izzószénre, hanem elöle, hogy előre megmelegedjenek, s a belőlük fejlődő gázok az izzó szentőmeget felé illanjanak s ott elégnenek.

13. Zsirt, gyantát, petrolenmet és ebbe mártott anyagokat nem szabad a tüzhelyre tenünk. E—2.

Hírek és különfélék.

— **Megváltoztatott halálös ítélet.** A szombathelyi kir. törvényszék tudvalólag aug. 8-án köztel általi halálra ítélt Roth Ferenc és Jul János hegyzorsói lakosokat, mert 1892. nov. 7-én meggyilkolták utóbbiak apját, Szvetanic. Mihályt. Ugyan e bűnben való részesség miatt Knausz Pal 10 év fegyházat kapott. A győri kir. tábla múlt héten tárgyalta ez ügyet s megváltoztatta a törvényszék ítéletét, Rothot és Judot életfogytiglani fegyházra, — Knauszt pedig 3 évi fegyházra ítélt, elrendelve egyttal, hogy utóbbi az ítélet jogerőre emelkedésig szabad lábra helyeztesék. Az ítélet múlt vasárnap érkezett el a törvényszékhez s még aznap kihirdették a vádlotknak, kik valamennyien, egy a kir. ügyész is felébezték. Knauszt természetesen szabad lábra helyezték.

— **A tél egészen hirtelen beköszöntött** nálunk, még pedig elég zordanan, esvén hó, eső, gyegyesen; medves kellemetlen hűd járja át az emb r testét, az egészség ez igazi megpróbáltatás és a szegénység próbaköve. — Hol vagy te könyörteltes szív, ki felmelegítet a szegénység dermet tagjait!

— **A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Breit Srolta okl. tanúntól nevezte ki a barköztéll. el. iskolához tanúntóv.**

— **A rossz idő és póstajáratok.** Az eddigi panaszok a pósta késedelem érkezése miatt meghatványozódnak. Nem esoda, a muraszombati póstahivatal a póstaszállítónak fizet a Regedéig e vissza való szállítástért egy évre 360 forint, míg ő ezen czimom kért 7—800 forintot kap a postakincsértől. A póstakocsihoz nevezett szállító ezen pénzből nem tarthat többet, mint egy „g bet” — hogy pedig ezüst mindennap kivétel nélkül a 15 kilométeres utat oda és vissza megtenni lehessen s hogy a pósta idő jár mellett kellő időben beérkezessen — a nagyközönség rég-n lehetetlennek látja, azért ez uton kéri a m. kir. póstaisgazgatóságot a szükséges orvoslás megtételére.

— **A muraszombati jótékony keresztény nőegyletet** meghívójából ha esetleg valaki tévedésből nem kapott volna, sziveskedjék evégett az elnökséghez fordulni.

— **Halálhírek.** Sokál József, nyug. posta-és távirat-főtiszt Berta leánya 1893. évi nov. hó 11-én éjjeli fél 1 órakor, 17 éves korában elhunyt. Tetemi folyó évi november hó 12-én u. n. 3 órakor fogtak a helybeli rom. kath. sirkerthben örök nyugalomra tetetni. — Fogadj a gyászoló család meleg részvételt kifejezését.

— **Csalás.** Bakánics András kereskedő, ki Koblenzer Adolf szarvaslakú kereskedőnél volt alkalmazva, az egész őszi idény alatt Stájerországban babot, diót stb. bevásárolt. Hogy rendes járandóság felül még egy kis hasznot szerezzen magának, a szemes kereskedőség egy spekulált, hogy két községben kölcsön kért egy-egy sulymérteket s azokon a szerzetek felelősségével az eladó közönséget tértre vezette. Tanuk vallomása szerint a különbözet az elárúítók kárára több mint 13 százeleket tesz ki. Egy Frührth nevű rissolai földműves még elég jókor rájött a furtangra és feljelentést tett a csendőrség-nél, ki is Bakánics Andrást múlt hó 31-én Szent Anna ann Egen nevű stájer községben letartóztatta és Fehringre kísérte. A kárvallottak nov. 3-án már kihallgatva lettek, de miudgye még jönnek olyanok, kik a furtangos kereskedőségnek áldozatái lettek. V.

— **Erdekes újítás a vasuton.** A „N. W. T.” egy igen fontos és érdekes újításról tesz említést a vasúti személyzállítás terén, mely hivatalosan Magyarországnak a vasúti személyzállítás-réformja terén elfoglalt kiváló pozícióját még jobban emeli. Az új eredeti és igen praktikusnak látszó eszme Lukács Béla kereskedelmi miniszteré. Lényege az, hogy az eddigi utazási jegyek helyett vasúti bélyegjegyek hozhatók be, melyek teljesben fölöslegessé teszik, hogy az utas a pénztárknál ne töltsön meg vasútj, míg jgyet várhat. Minden trafikban árusítaini fognak irlapokat, melyekre az utazni szándékozó magy írta rá az elindulási és végállomás nevét s aztán ugyancsak a trafikban vásárolt annyi értékű bélyegjegyet, amely megfelel az utvonall hosszának. Az irlapok felkrjával lesznek kaphatók, a bélyegjegyek pedig 25—75 krajczárosok és 1—5 forintosok. Ha valaki például Budapestről Bécse akar utazni a II. osztályon, a 14-ik zónának megfelelően egy 5 és egy 2 frtos bélyegjegyet ragaszt az irlapra s beírja a végállomást. S ezzel a lappal felszerelve, bármely pillanatban mindenki belyegre az utas a pénztárnál való időzés nélkül beszállhat a vasúti kocsiába. Az ellenőrzés nagyon egyszerű: a vasúti bélyegjegyek közepén át vannak lyukasztva s az ellenőr, miután meggyőződött róla egy pillantással, hogy a kellő értékű bélyegjegy van az irlapon, a bélyegjegy egyik végét leszakítja, míg az utas a másik felel a végállomásnál kiszáll. Ugy módon a vasúti igazgatóság is könnyű áttekintést szerezhet a visszaszármaztatott jegyekről. Az említett lapszereint az újítás már január 1-én életbe lép s vasúti körökben bizton hiszik, hogy be fog válni.

— **Magyarország leggazdagabb földurala.** A legnagyobb földbirtokos Magyarországon maga a magyar állam, melynek 2.816.418 kataszter hold földje van, tehát körülbelül tizedrésze a művelés alatt lévő összes területnek. A magánbirtokosok között első herceg Eszterházy Miklós, akinek 421.053 hold birtoka van. A grófok között leggazdagabb gróf Schönborn Ervin 226.921 holddal, utána következik gróf Festetics Tassilo 136.541 holddal; a részvényhársaságok között az O. strák Magyar-Állam-vasútja, 225.159 holddal; után ötödik sorban Koburg Fülöp herceg 214.538 hold tulajdonnal. A leggazdagabb főherceg: Albrecht, kinek 155.131 hold földje van, míg az uralkodó család uradalma Magyarországon 86.912 hold, József főhercegé csak 57.039 hold, amelynek háromszor akkora a vállalásal, a melyet a kultuszminiszter kezel. A papi birtokok között legnagyobb a nagyváradi római katolikus püspöki: 189.934 hold, aztán ugyancsak a nagyváradi görög katolikus püspök vezetik 130.898 holddal, míg a közönségesen legnagyobbak hirt kalocsai érseki birtok csak 93.143 hold. A káptalanok közt a legteljesebb az egri káptalan 91.702 holddal, melynek a hercegszépimás csak 100 holddal gazdagabb. A városok között leggazdagabb Debreczen, a mely városnak 91.678 holdja van, utána következnek Szeged 72.139 holddal. Legnagyobb földbirtokos az izraeliták között báró Schossberger Zsigmond 26.127 holddal, aztán Popper Ármán és B. rthold bárók külön-külön 23.600 hold birtokkal. A magyarországi földbirtok nagyság szerint így oszlik meg: 59.000 holdal többje van 46 tulajdonosnak, 50.000 holdal felébe 30.000 holdig van 31-nek, 30.000 holdal 20.000 holdig 54, 20.000 holdal 10.000-ig 156, 10.000 holdal 5000 holdig 266, 5000 holdal 1000 holdig 1655, 1000 holdal 750 holdig 981 földbirtokos. Nagybirtokos tehát egész Magyarországon nines több, mint 3192.

— **A pénzügyminiszter kimutatója szerint a magyar korona országainak területén a**

mult esztendőben 4848 millió darab közönséges és 14.8 millió darab különleges szivart adott el a dohánygyárdeák. A fogyasztás a megelőző évhez képest a közönséges szivarkonál 21,4, a különlegeseknél 1,8 millió darabbal megnelkedett.

— **Az állanajegyek bevonása.** A magyar és osztrák pénzügyminiszterek, mint tudva van, megállapodtak az iránt, hogy egyforintos állanajegyekből 100 milliónak bevonása tárgyában előterjesztések lesznek a monarchia két állama törvényhozó testületeinek. Ezen előterjesztések egyidejű beiterjesztésének időpontja november hó elejére volt kitárába véve. Az osztrák kormányválság azonban előreláthatólag késleltetni fogja a szóban forgó előterjesztéseknek benyújtását.

— **Hírek Zalatából.** Zalamegye törv. bizottsága a József főherceg ő Fenségehez intézendő átváltozt felirat tárgyában november 14-én rendkívüli közgyűlést tart. — *Kisfaludy Sándor,* költő sírját halottak napján a sümegi reáliskola tanártestülete és ifjúsága megkoszorúzza; dr. Kelenen Károly tanár pedig emlékbeszédet mondott. — *Keszthely* e hónap közepén lesz a városi tisztújítás; a többség által jelölve vannak: városbíró Ullmann Venczel, h. v. bíró Opper Károly, pénztáros Buchberger Fülöp, adószedő Szabó János, községm. Grohmann Károly, t. ügyész Léner Ernő és Stieder Lajos; orvos Mojzer és Illés, végül 12 tanácsos. — *A perlatki* övodát, mely a Dunántúli Közművelődési Egyesület általott fel, dr. Ruzsicska Kálmán és Porcsolt Kálmán egyesítik e hó 6-án nagy ünnepséggel nyitották meg. — *Nagy-Kanisván* Pálmeier Gábor, r. k. főgy. min. rajtanar 44 éves korában elhunyt. — *Mara-Csányi* tanitva Molnár Antal oszkoí vasművegyi tanító választott meg. — *A zala-egerszegi* főgy. min. azmezt a közöki miniszterium oly feltételre, ha a megye évi 5000 frtot, a város évi 6000 frtot s egyzerszeműnkönkorra 40.000 frtot fizet, a püspöki kertben 160.000 frtos épületben felállítja s világi tanárokkal látja el. Az új főgy. részére egyek is ittek alapítványokat. F. A.

— **A Cuba-szivark** érdekében a szombathelyi m. kir. pénzügyigazgatóságtól amaz értesítést vessük, hogy a múltg m. k. pénzügyminiszteriumnak folyó évi október hó 26-án kelt 74662. számú magas rendelete folytán a II. betűs 6 kras cuba-szivark folyó évi november 16-tól fogva 5 krnyi áron kaphatók. A dohánykisarukos utasítva lettek, miszerint ebbeli készületek nov. 15-ig bezárólag az illető nagyrushoz szállítsák be.

— **Egy régi iparág.** A kosárfonás már a régi időkben jövedelmű iparágnak tekintették. Így szó van róla, hogy Plinius és Theophrastus irataiban, melyek szerint néhány fitnem kívülán alkalmas arra, hogy ágából kosarakat csináljanak. Cato még épen azt állítja, hogy a kosárfonás ezáltal való fizfa-tenyésztéssel nagyobb jövedelmű lehet elérni, mint a szőlőterméssel. A kosárfonó ipar különösen Franciaországban van kifejlődve, hol átlag 200.000 ember foglalkozik állandóan kosárfonással. Németországban ugyanezt a munkát hozzávetőleges számtás szerint 110.000 ember folytatja. Ezekből az országokból az ilyenmű tárgyak kivitelé is igen jelentékeny. Így Franciaország és Németország évente átlag két és fél millió forint árú fitvezésből fonott iparcikket szállít ki a külső országokba. A mi a nemes füz termelését illeti, Franciaországban 1867-ben 67.000 hektári terület volt füzfával beültetve és ezek a füzfaterkek nagybőrra rendszeres művelés és kezelés alatt állottak. A német tartományok közül különösen Bjorntorságban és Thüringjában van a füztermelés és kosárfonás kifejlődve. A mi hazánkat illeti, itt a kosárfonó ipar és a nemes füzek termelése ifjórán gyermekkorú éli s az előállított fonott árúak ország szükségletét nem fedezik, nemhogy kivitelre jutna.

— **A leggyezerebb föltszözer** a vízben feloldatott tímó. A tímóból annyit tesznek a vízbe, amennyi csak feloldódik. Az oldatot vékony üvegpalaaczkokba teszik és tűz keletkezésénél az égő tárgya dobják. Az elpattant üvegből kiömöl oldatból a víz gyors elpárologna, a tímó pedig a további égest lehetetlenül teszi.

— **Mit jelent?** Két ur beszélget az utcán, — Te, mit jelent az, ha az ember cipőt cikorogtat? — Hogy még nincsenek kifutva! — Ne mond! Őa akkor igazán csudálom, hogy az új felöltös is — nem cikorog!

— **A petrolenlúmpák explodálásának okai.** Petrolenlúmpákkal való gondatlan bánás ugy szólván mindannyan a szerencsétlenségek. Ezek tulajdonképen okainak kiderítésén Berlinben egy szakértő bizottság fáradozott. Kitalált, hogy az az általános vélemény, mintha a szerencsétlenségek legnagyobb része a felőlről való kifutás által támadna, téves. Sőt ily módon csak nagyon ritkán történnek robbanások, alig teszik az összes szerencsétlenségnek 1 percentjét. A legtöbb robbanás oka a fölborítás, gyors mozgás, vagy fordításra és a lámpák túlságos áthűtése. A szerencsétlenség megakadályozásául a következő szabályokat ajánlják: 1. A petrolenlúmpának széles és lehetőleg sulyos lábbal kell bírnia, hogy föl ne borulhasson. 2. Az olajtartó legyen fémből, ez legalább ajánlatosabb, mint az

üveg és porcellán. 3. A cizlindernek jól kell illesnie és egy megerősítve, hogy a lég ne toluhasson oldalát a lánghoz. 4. A lángkarikának szárlátnak kell lennie. 5. A kanócé legyen puha és ne nagyon tömör, szélessége pedig olyan, hogy könnyen be lehessen húzni. 6-szor Az olajtartó a lámpa használatá előtt egészen megtöltendő, a töltésnél azonban égő lámpának nem szabad közelben lennie. 7. A lámpát mindig tisztán kell tartani. 8-or. Kiltáskor a kanócézt a „brenner” magasságig csavarjuk föl s fújjuk el a cizlinder fölött. 9. Az égő lámpát nem szabad a léghuzamnak kitenni. Ne járjunkuljnak tehát vele.

Vegyes rövid hírek.

— **A megyéből.** Megyénk tevékeny alispánja a szombathelyi-rumi vasut vonalának Zalaabérg, esotlog Túrján át Komárvárosig való kiterjesztésén fáradozik, hogy ezzel a vonal a déli vasutnak budapest-prágerhoi vonalával hozhatók kapcsolatba. — *Közegen* a szeptember hóban lefolyt ünnepnapok és király-látogatások emlékeit a város egyi terén felállítandó emlékoszloppal fogják megörökíteni. — *A kormány*nak egy külföldi vállalkozó konzorciummal egy fonógyár alapítása érdekében egy álló évi folytatott tárgyalásai vége eredményel fejeztettek be olyformán, hogy a fonógyár már a jövő évben 1 millió frt alapítókével fog felállítani.

— **A hazából.** A király ő felsége megadta előzetes szancióját a polgári hitasság törvényjavaslatának benyújtására. — *Felséges királyunk* e hó 6-án Bécsebe utazott, a hol Wandschgrätz Alfred herceget bízza meg az új osztrák cabinet megalkotásában. — *E hó másoltikán* a magyar hólygek bronzkoszorúját is szép ünnepséggel helyezték el a honvédszoborra. E a bronz-koszorú Zlának egyik jeles műve s 2 méter hosszú — *József főherceg* 25 éves honvédfői francokói jubileuma decz. 5-én lesz. — *A temesvári-budapesti* telefon-vonal temesvári-szegedi részét minap tartották meg az első beszélő kísérleteket. A beszélgetés a 120 kilométernyi vonalon kitűnően sikerült. A vocal már decz. 1-ére nyitott meg. — *Abból* a határendező bizottságból, mely a vitás tengersemény ügyében fog dönteni, a magyar és osztrák bünygyminiszterek képviselőin kívül részt fognak venni a l e m b e r g i helytartóság, a galicziai helytartóság és Szepesmegye megbíztottai is.

— **A külföldről.** *Harrisont,* Chikago polgármesterét meggyilkolták. — *Az Eiffel-torony* dícsőseggel megirigyelették az angolok most a londoni Wemley-parkban az Eiffel-toronyról 174 angol labbal magabb vastoronyt emelnek. — *A chikagoi világháittást* múlt hétfőn zárták be. Összesen husz millió ember látogatta. — *Matejko* a lengyelek egyik legnagyobb festőművésze a napokban meghalt.

Irodalom.

— **A kőzedelő újv alkalmából** minden olvasó gondolkodni szokott afelől, mily szép irodalmi lapot rendeljen meg családja részére. A választás nem könnyű, mert nem egy oly szép irodalmi lapunk van, melynek sikerülök beltaralmat a család serdülő tagjainak kezébe adni nem lehet; oly lapot kell tehát mindenkinek tartania, amelyben szívesemest érkezőket emelő s szírazoktatva tanító olvasmányokat talál az olvasó, legyen az akár serdülő, akár felnőtt, akár már előhaladott koru tagja is a családnak. Ily lap a „Képes Családi Lypok”, melynek gondos szerkesztése különös figyelmet fordít arra, hogy bár mely fiatal leányunk is ép ugy kezebe adhatja az anya, mint a hogy elézzel elolvashatja ő maga is. E lap körül az ország első rangú írői tömörülnek. Illusztrációk művészi kivitelűek s a lap mégis a legolcsóbb valamennyi szépirodalmi lap között. Melegben ajánljuk a lapot olvasóinknak. — Mutatványzámokat ingyen és bérmentve küld a kiadóhivatal.

— **Uj zenemű.** Habr Gyula, a kiváló zeneszerző, akinek nédiala közkedveltségnek örvendőnek, „Balacsontyóni nóták” cím alatt újabb 10 eredeti magyar nédialát adott ki; Bigó gerje feljelmében... Binnim a szürömst is... Valahol egy kis lány terem... S-eráttelék, nem tagadom... Bir csak sohe láttalak volna... Csörög az ág, hull a levél... Eladon vagy elcserélem... Mint a csillag... Huzomiszony selymekedő... Cím cím, fére bukinát... Ára 3 koroca... Fshírjuk rá zenekedvelőink figyelmét.

— **Nemzeti iskola** cím alatt Bmedek Elek szerkesztésében és kiadásában hetenként megjelenő tanügyi lap indul meg november végén. A lap — mint halljuk — első sorban a tanárok és tanítók (tanítóknál) érkezői és anyagi érdekeinek lesz minden tekintetben független szószólvja. Előfőtési ára 4 frt. Előre is ajánljuk a nemskóra megjelenő mutványzámot a tanügyi embereinek figyelmébe.

Az Athenaeum Képes Irodalom történetéből (szerk. Bóthly Zolt) megjelent a 12-ik füzet. Nagobb részét Széchy Károly, a kolozsvári egyetemen a magyar irodalomtörténet-tanárának dolgozata foglalja. Irizni Miklósról, a XVII. század e nagy alakjáról, ki mint hadvezér és politikus, költő és hadtudományi író egyaránt kivált kortársai közül. Széchy tanulmánya felülre egész működését, oly széleskörű tudással s oly mélyreható ítélettel méltatván azt, hogy e dolgozat mindenkör számot fog tenni a Zrínyi irodalomban. A füzet második czikkében Rupp Kornél: Gyöngyösi és Lisztus László czím alatt még csak Gyöngyösi életéről szól, összgezve a kutatások eddigi eredményeit. A füzetet számos szövegíllustráció díszíti, u. m. Eszterházy Miklós nádor arcképe, a Csáktornyai vár, a szigeti veszedelmek emléképe, Szigetrvár a XVI. században, a híres ezéki hid és erődítmény, melynek elfoglalásához Zrínyinek oly nagy díszösége fordult, Új Zrínyi vára, melyet a költő ápitettett és a Zrínyi-emlék a kuruzsanczi (most Zrínyi) erdőben; a második czikkben eddig Gyöngyösi arcképe és aláírása. — Külön mellékletül: Geloji Katona híres Örg Gradulája s Zrínyi Miklósnak egy nagyobb alakú remek arcképe van mellékelve a gr. Apóonyi Sándor-féle gyűjteményből. — E szép vállalatból minden füzet ára 40 kr. Kapható minden könyveskereskedésben. — Jókai Magyar Nábodjának illusztrált kiadásából a 16. (utolsó) füzet jelent meg az Athenaeummal egy színes aquarell és számos szövegképpel. A füzet ára 40 kr.

Dr. Toldy László Budapest székes-főváros főlevegőtárnoka, a „Törvényhatóság Napta” szerkesztője előfizetést hirdet a „Törvényhatóság Napta” 1894-iki folyamára. A „Törvényhatóság Napta” ezerszeresírt és hasznavelesőséget előkelő helyeken elismerték: így gr. Teleki Géza, gr. Szapáry Gyula, gr. Csáky Albin, dr. W. Károly Sándor volt és jelenlegi miniszter urak és Budapest székes-főváros polgármestere több ízben ajánlották azt, a saját hatáskörük alatt álló hivatalos közegeknek. A díszes kiállítás Naptainak, mely körülbelül hatodfélszáz oldalra fog terjedni, ára füzött példányban az eddiginél is olcsóbb, t. i. 1 frt, keménykötésű példányban 1 frt 20 kr. lesz, tehát hallatlanul olcsó. Az előfizetési, illetőleg megrendelési ívek azok vételelő számítva két hét alatt a „Pesti könyvnyomda-résztvény-társaság”-hoz beküldendők.

Szerkesztői üzenetek.
— N. N. „A Gyánfalva-muraszombati vasút rövid története, nagy egy év vasúti forvnek születése” czímű közt. I. mély elkövetés, s a meynyei időszerű lesz, a jövő számban hozzuk.

A nap és éj hossza.

Nov.	A nap		A hold	
	kel	nyug szik	kel	nyug szik
12.	7 2	4 26	11 9	6 36
13.	7 4	4 25	11 57	7 34
14.	7 5	4 24	11 57	8 41
15.	7 7	4 22	1 0	9 50
16.	7 8	4 21	1 23	11 2
17.	7 10	4 20	1 42	12 16
18.	7 11	4 19	1 59	0 15

Budapesti gabona-árak.

Buza	7 40	7 75
Rozs	5 60	5 75
Tengeri	4 95	4 97
Köles	4 30	4 70
Zab	6 96	7 30

Bécsi gabona-árak.

Buza	7 80	8 18
Rozs	6 65	7 12
Tengeri	6 95	8 75
Köles	—	—
Zab	6 86	7 95

Nyiltér.
Az e rovat alatt közöltéekért nem felelős a szerk.
Henneberg G. (es. kir. udvari szállító) selyemgyára Zúrichben, privát megrendelések közvetlenül szállít: fekete, fehér és színes selyemszöveteket, mintaként 45 król 11 frt 65 krig postabér és vámenteseu, sima, csikos, koczkázott és mintázottakat, damasztot stb. (mintegy 240 különböző minőség és 200) különböző szín s árnyalatban) Minták postafordulóval küldetnek. Svajczba czimzett levelekre 10 kros és levelelő lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó.

HIRDETÉSEK.

Meghívás.
Mint hogy a szent-gothárdi kerületi betegsegélyző pénztár mellé szükségelt választott bíróság választása czéjából f. évi okt. 29-ére kitűzött közgyűlés a kiküld. részvételesege miatt megtartható nem volt, a vá-

lasztás megejtésére újabbi határidővel f. é. november hó 19-ének d. e. 10 órája tűztetik ki Szt.-Gothárdon, a pénztár helyiségebe, mely közgyűlésre a kiküldötték ezen-mel meghívataknak azzal, hogy a megjelentek számára való tekintet nélkül a közgyűlés határoznai fog.
Szent-Gothárdon, 1893. október 31.
Nagy József,
tb. fősztbíró

Korcsmárosok figyelmébe!
Szent-Sebestyén községben, közvetlen a templom mellett fekvő egy bolt, 3 szoba, egy konyha, étkező és 2 pinczéből álló
Korcsma-épületem
(tízmentes anyagból) és külön épít. istálló és pajtából álló gazd. épületekkel. 5 hold ingatlan birtok áll 1894. január 1-től fogva jutányos bérlet után bármily hosszú időre elfoglalható a bérlés szándékúak a feltételeket vagy írásban vagy szemelvényben bármikor megdudhatják alírtottul
Szent Sebestyén, 1893. október 27.
Koudila János,
ház és földtulajdonos.

Máriaczei Gyomorcsépek

magyszerűen hatnak gyomor bajokra, névaláfáradtan és általában ismeretes köz és népszerű.
A gyomorbetegségek által okozott gyomorégés, hányás, fehéres, felültség, savanyú felültség, aszmes, gyomorfáradás, feleleges nyálkaválasztás, sárgaság, undor és hányás, gyomorgörgetés, kiütés.
Hatásos anyag szerű bizonyos tejféjájánál, a menyenyiben ez a gyomorot szárazságot, gyomorvullatásos étellekkel (fűszerek, gúttak, gúttak, mélyakok és hőmérővel).
Említett bajokra a **Máriaczei gyomorcsépek** kiválóan kitűnőnek bizonyultak, a mit szék mere szék bizonyítvány tanúsít. Egy kis üveg ára használati minőségű egyjutt 40 kr. nagy üveg 40 kr.
Magyarországi főosztár:
Tóth József gyógyszerész
Budapest, Király utca 12 sz.
A védeget és aláírt tuzetesen tessék megrendelni! Csak oly csépek tessék elfogadni, melyeknek burkolatára zöld szalag van ragasztva a készítő alakosával (C. Brady) és ezen szavakkal: „Valóságos bizonyítvány”.
A **Máriaczei gyomorcsépek** valódi lódián kaphatók.

Muraszombatban B ö l c s Béla gyógyszerésztárában.

Essenciákat

rum, cognac, mindennemű szeszes italok, azáltal li-körök és különlegesek azonos a elhibázhatatlan el-észítésűre a legkínálóbb minőségben szállított.
Azonformán a juttok 30 fok vezéltetés a a ezetesen-ziát különösen ízű borezet és közönösök ezeket gyártásához. Leírások és használati utasítások ingyen mellékelte-n.
Kiváló eredményt érkezedek.
Alapot bérmentve küldök.
Pollák Károly Fülöp
Essenciák-különlegességek gyára
P R A G.
Megbízható ügynökök kerestetnek.

Az Eszterházy-Cognac a legjobb!!

Csupa legmagasabb 2000-nél több elismeréssel kitüntetve. A cognac-gyártmányok kitűnősége mellett a legjobbban szől az alábbi, elsőrangú snakertők által kiállított ajánló-levél: merő levél!

A Gróf Eszterházy Géza-fele anyalföldi cognacgyár tek. igazgatóságának **Budapest.**

A m. kir. mérnöki szakiskola kémeikai vegyintézte és a budapesti kir. kereskedelmi törvényes hites vegyész, dr. Neumann Zsigmond ur által hivatalból teljesített s általunk tudomásul vett vegybenatások alapján az **Eszterházy-Cognacot** betegeinknél alkalmazásba hoztuk s azt a vele elért eredmények folytán, már annak minősége következtében is mint a francia gyártmányokkal egyenrangú készítményt a legjobbban ajánlhatjuk.
Budapest, 1892. évi november hó 30-án.

Dr. Angván Béla, Dr. Báron Jónás, Dr. Kétyl Károly, egyet. m. tanár egyet. m. tanár egyet. tanár

Dr. Poor Imre, Dr. Récezy Imre, Dr. Stiller Bertalan, egyet. tanár egyet. tanár egyet. tanár

Dr. Tauffer Vilmos, egyet. tanár

Sajátkezű elismerő-levél **BISMARCK** herczeg ő fenségeétől.

Kapható kicsi és nagyobb palackokban jutányos ár mellett **Neuman Vilmos** fűszerárú-kereskedésében **MURASZOMBATBAN.**

Mayer E. Fiai

gazdasági gépgyár, vas- és fémöntő SZOMBATHELYEN
ajánlja a jelenkor legújabb s legjobb, es. kr sz szabadalmazott, egyedül eredeti „New-Hungaria-Drill” sorvető-gépet, 4000 darabon felül forgalomban. — Szörvető-gépeket, szeszkavágó, repavágó, es. kr sz. szabadalmazott

„Non plus ultra” és „Duplex-daráló”

csőves tengerei daráló és tengerei morz-oló g-poket kezt., járgány- és góhajtásra. — Szakrendszert acél-ekéket, es. kr szab 2 és 3 horozlás-ekéket, 10,000 dezon fölül forgalomban; különféle földmívelő gépeket s eszközöket C-éplőgepek, olajkezelő gépek, borsajtók stb.
Mindem a legkínálóbb kivitelben, juttás és előnyös feltételek mellett. — Ajánljuk további ajánlani, a kornak megfelelően, legészerszerűbb berendezett,
nagy vas- és fém-öntődenket, öntvényeket készíttük saját vagy idegen minták után.

Chablon és gépfarmázás!
= 60 elsőrendű kiütéssel! =
Turbinák, malomberendezések bármint őrléshez, gőzgépek stb.
Kiváratra képes árjegyzékkel megismertve s ingyen szolgálunk.
Muraszombatban Meixner Mátyás vaskereskedőnél van bizományi raktárunk.